

***Fornyset besvarelse af
Nordisk Råds rekommandation 2/2014 Anvendelse af den bedste
teknologi (BAT) i vannrensningsanlegg (WWTP) i Østersøen***

”Nordisk Råd rekommanderer regeringene i Danmark, Sverige og Finland å stille krav som tilsvare bruk av beste tilgjengelige teknologi (BAT) ved rensning av nitrogen og fosfor ved vannrensningsanlegg med avløp til Østersjøen og arbeide for at de øvrige land rundt Østersjøen stiller samme krav.”

Den danske, svenske og finske regering meddeler:

Ved bedste tilgængelige teknologi forstås i forslaget for renseanlæg en reduktion af indholdet af nitrogen med 90% og fosfor med 95%.

Regeringerne i Danmark, Sverige og Finland er generelt opmærksomme på behovet for at begrænse udledningerne fra spildevandsrenseanlæggene mest muligt gennem anvendelse af mest omkostningseffektive løsninger.

Danmark arbejder generelt for opnåelse af vandrammedirektivets målsætning om god økologisk tilstand i vandområderne og havstrategidirektivets mål om god miljøtilstand i havet, og forventer derigennem at nå de reduktionsmål, som blev besluttet på Helcoms ministermøde den 3. oktober 2013.

Der sker løbende reduktion af stofudledningerne til vandområderne gennem effektivisering og centralisering af spildevandsrensningen på større og mere højteknologiske renseanlæg. Dette skyldes ikke alene lovmæssige reguleringstiltag med miljømæssigt sigte, men også strukturelle og driftsøkonomiske forhold. Desuden er der i Danmark afgift på de udledte mængder af kvælstof og fosfor, hvilket giver et incitament til, at de danske renseanlæg drives således, at udledninger af kvælstof og fosfor minimeres.

For Danmarks vedkommende er der for nitrogen kun meget små reduktioner at hente ved at stille generelt krav om BAT, da Danmark generelt allerede anvender BAT på større renseanlæg. Reduktionspotentialet ved tilsvarende krav til små renseanlæg vurderes på foreliggende grundlag at være lavt og omkostningerne uforholdsmæssigt høje.

Også for fosfor renses til et niveau, der ligger tæt på BAT. Reduktionspotentialet er større end for nitrogen, men en yderligere skærpelse af kravene er ikke vurderet som omkostningseffektiv set i forhold til de øvrige virkemidler, Danmark tager i anvendelse for opnåelse af målene i 1. generations vandområdeplaner, og som er foreslået i udkast til vandområdeplaner for 2015-2021.

I forbindelse med udarbejdelsen af forslag til vandområdeplaner for 2015-2021 er der fortaget modelberegninger af behov for indsatser over for kvælstof og fosfor for at opnå god økologisk tilstand i de danske marine vandområder omfattet af vandrammedirektivet. Modelberegningerne har vist, at der er behov for en yderligere reduktion af kvælstoftilførslen til kystvande for at opnå god økologisk tilstand i disse. Der er desuden gennemregnet et modelscenarium, hvor der er forudsat en fosforreduktion med henblik på at vurdere, om en evt. nitrogenindsats kan erstattes af en fosforindsats. Beregningerne viser, at der generelt ikke synes at være betydende effekt ved at "veksle" en kvælstofindsats med en fosforindsats.

Der er derfor i forslag til vandområdeplaner, der er sendt i offentlig høring med udgangen af 2014, ikke fastlagt en yderligere fosforindsats af hensyn til kystvande.

Finland betonar, att reningen av kommunalt avloppsvatten är tillståndspliktig verksamhet, och att miljöskyddslagen kräver att tillämpningen av bästa tillgängliga teknik (BAT) ingår i tillståndsvillkoren. I defineringen av BAT följer man miljövärdslagen och – förordningen samt bestämmelserna i förordningen om kommunalt avfallsvatten (288/2006). Därtill beaktar man vattenvårdsplanerna och fr.o.m 2016 havsvårdplanerna och tillhörande åtgärdsprogram, HELCOM-rekommendationerna, lokala förhållanden, de nyaste forskningsrönen samt utvecklingen av reningsteknologin. Bästa tillgängliga teknik definieras specifikt för ett reningsverk i samband med villkoren i dess miljötillstånd, som uppdateras med 7-10 års mellanrum. På så sätt förbättras effektiviteten av reningen kontinuerligt genom att man tar i beaktande ändringar i förhållandena och behoven samt tvecklingen av ny teknik.

I tillägg till effektiviseringen och modernisering av själva reningsverken har Finland konsekvent satsat på att utveckla infrastrukturen genom att systematiskt gå från små och ofta föråldrade reningsverk till större regionala enheter. En högklassig rening kan då nås med bättre kostnadseffektivitet och samtidigt skapar man förutsättningar för att upprätthålla ekonomiska och kunskapsmässiga resurser som kan svara på skarpare miljökrav.

Mängden innevånare som anslutit sig till reningsverken via anslutningsnätverk har ökat från 4,0 miljoner till 4,6, miljoner under åren 1995-2013. Under samma period har utsläppen av fosfor från avloppsvatten minskat från 245 ton till 157 ton, kväve från 14 600 ton till 10 900 ton och organiska ämnen (BHK 7) från 8400 ton till 3500 ton – detta genom en förbättrad effektivitet och tillämpning av modern teknologi i reningen.

Hanteringen av avloppsvatten effektiviseras kontinuerligt, och tillämpningen av bästa tillgängliga teknik ingår som ett helt centralt element i strävandena. För fosfor är reningsgraden redan nu mycket hög, och potentialet att nå en ännu högre effektivitet därför litet. Angående kväve har effektiviseringsåtgärder satts in och kväveutsläppen har minskat betydligt. Förverkligandet av ytterligare åtgärder fortsätter. För att förbättra Österjös tillstånd har Finland, i enlighet med ELCOMs Östersjöhandlingsplan, fokuserat de finska åtgärderna på sådana aktiviteter som påverkar Finska viken och Skärgårdshavet. Detta gäller även hanteringen av avloppsvatten och däri tillämpningen av bästa tillgängliga teknologi.

Utsläppen från kommunala avloppsreningsverk i Sverige regleras av EU:s avloppsreningsdirektiv samt nationell lagstiftning. Dessa är grundläggande för att fastställa villkoren för reningsverkens funktion.

Avloppsreningsverken i Sverige håller sedan länge hög standard som möter de krav som ställs i EU:s avloppsreningsdirektiv, både i stora och mindre reningsverk under 10.000 p.e. där det inte finns några krav inom avloppsreningsdirektivet. Möjligheterna för ytterligare rening av fosfor är begränsad eftersom man närmar sig den tekniska potentialen och man måste utveckla andra möjliga metoder såsom källsortering, bättre dagvattenhantering etc. Flera reningsverk i Sverige håller på att moderniseras och nslutningsnäten byggs undan för undan ut för att täcka ytterligare områden. Ökad kväverening införs enligt de krav som avloppsreningsdirektivet och nationell lagstiftning kräver. Ett flertal större reningsverk har byggts om under 2013-2014 i syfte att förbättra reningen. Gentemot HELCOM:s utsläppsmål har kvävebelastningen minskat med totalt cirka 20,000 ton jämfört med referensvärdena i BSAP, vilket tillsammans med de reviderade reduktionsmålen från Köpenhamn gör att de svenska målen uppfyllts för Kattegatt och Öresund samt att stora minskningar uppnåtts i Egentliga Östersjön där endast ca. 1500 ton kvarstår för att målet ska uppnås. Även för fosfor har den totala flödeskorrigerade belastningen minskat, i detta fall med ca. 300 ton jämfört med BSAP:sreferensvärden.

I Egentliga Östersjön, där Sverige har ett reduktionsmål som i Köpenhamn reviderades upp till 530 ton, återstår en betydande minskning för att nå målet. Att minska fosforbelastningen till Egentliga Östersjön utgör den största utmaningen för Sverige för att nå BSAP-målen. BSAP:s utsläppsmål har tagits i beaktande i utarbetandet av förslag till åtgärdsprogram för ramdirektivet för vatten samt havsmiljödirektivets genomförande som är ute på samråd till april 2015. Åtgärdsprogrammen innehåller ett stort antal åtgärder och genom att genomföra de föreslagna åtgärderna förväntas Sverige uppnå BSAP:s utsläppsmål.

Danmark, Sverige og Finland har gennem HELCOM samarbejdet arbejdet for - og vil fortsat arbejde for, at alle lande renser deres udledninger fra byernes spildevandsanlæg mest muligt. Ved EU's udvidelse i 2004 fik flere af Østersølandene i deres tiltrædelsesdokumenter indført overgangsftaler mht., hvornår de senest skal opfylde EU's spildevandsdirektiv, således at flere af dem formelt set endnu ikke skal opfylde direktiv-kravene. Dette er også en af årsagerne til at HELCOM's Baltic Sea Action Program indeholder krav til reduktion af landenes udledninger af fosfor og kvælstof.

Det er vigtigt, at alle kyststater sikrer, at de landespecifikke mål for mindre belastninger, som blev opdateret på HELCOM-ministtermødet i 2013, opnås, og regeringerne i Danmark, Sverige og Finland vil fremme dette. Ud over belastningen fra kommunalt spildevand skal det sikres, at næringsstofbelastningen også reduceres med hensyn til andre væsentlige belastningskilder, der har indvirkning på Østersøen. Derudover har alle nordiske lande gennem bilaterale indsats og gennem NEFCO (Nordic Environment Finance Corporation) bidraget væsentligt til en stigning i kvaliteten og kravene til rensningsanlæg i NEFCO's drift lande omkring Østersøen, hvor konkrete reduktioner reduktion kan opnås omkostningseffektivt.

På baggrund af redegørelserne fra Danmark, Finland og Sverige om de allerede gennemførte og fortsatte reduktioner af udledninger af næringsstoffer fra renselanlæg kan landene ikke støtte den foreslåede rekommandation om anvendelse af den bedste teknologi (BAT) i renselanlæg i oplandet til Østersøen.